

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Spisák Béla Ügyvédi Iroda (4401 Nyíregyháza, Pf.: 4.; ügyintéző: Dr. Spisák Béla ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Vass és Vass Ügyvédi Iroda (4025 Debrecen, Tóth Árpád u. 4.; ügyintéző: Dr. Vass János ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, vállalkozói díj megfizetése és járulékai iránt indított perében, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2008. február 13-án meghozott 7.G.40.121/2005/62. számú ítélete ellen, az alperes által 63. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán - a 2009. január 21-én megtartott nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 150 000 (Egyszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak, külön felhívásra, 294 700 (Kettőszázkilencvennégyezer-hétszáz) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A peres felek 2001. július 16-án vállalkozási szerződést kötöttek, amelyben a felperes vállalta egy acélváz-szerkezetes raktár felépítését, 2001. szeptember 15-i befejezési határidővel. A felek a vállalkozói díjat 34 000 000 Ft + Áfa-ban állapították meg, azzal, hogy abból a felperes 2001. augusztus 15-én 20 000 000 Ft + Áfa szakasszámlát jogosult benyújtani, a további 14 000 000 + Áfa végsszámla benyújtására pedig a sikeres műszaki átadás-átvételi eljárás után kerülhet sor.

Az alperes a teljes vállalkozói díjból 6 000 000 Ft-ot visszatartott.

A felperes a 2005. március 18-án előterjesztett keresetében 6 000 000 Ft és annak a 2001. december 16-tól, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy a vállalkozási szerződést teljesítette. Az annak megfelelően kivitelezett építményt átadás-átvételi eljárás keretében az alperesnek 2001. szeptember 25-én átadta, amelyet tőle az alperes azzal az észrevétellel vett át, hogy a padozat egyenetlenségének és foltosságának kijavítását kérte. A felek a hibák 2001. december 15-ig történő kijavításában állapodtak meg azzal, hogy az alperes 2001. december 15-ig a végsszámlából „jótéjesítési garanciaként” 6 000 000 Ft-ot visszatartott.

A felperes állította, hogy a vállalt kijavítást az alperesnek felajánlotta. Az alperes azonban többszöri felhívására sem biztosított munkaterületet a garanciális javítás elvégzéséhez, ugyanakkor a vállalkozói díjból kiegyenlíttlen 6 000 000 Ft összegű tartozását sem fizette meg többszöri írásbeli felszólítása ellenére.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta a felperes hátralékos vállalkozói díj iránti igényének alaposságát. Arra hivatkozott, hogy a felperes hibásan teljesített, amikor számára az épületet hibás padozattal adta át. A hibát a felperes elismerte, azt vállalta is kijavítani. A kijavítás azonban a közösen megállapított 2001. december 15-i határidőig nem történt meg. Állította, hogy erre a körülményre tekintettel a felperes akkori ügyvezetője, B.F. és az alperes ügyvezetője 2001. december 15.-e előtt néhány nappal abban állapodtak meg, hogy a kijavítás elvégzésére a felperes részéről már nem kerül sor, annak ellentételezéseként pedig 6 000 000 Ft-tal csökken a felperesnek járó vállalkozói díj, tehát azt már nem kell az alperesnek megfizetnie. E védekezése mellett az alperes beszámítási kifogást is előterjesztett a felperes teljes követelésével szemben, arra hivatkozással, hogy a felperes hibás teljesítésére visszavezethető okból a kereseti követelést meghaladó összegű követelések keletkeztek, amelyek beszámítása a még kiegyenlíttlen vállalkozói díjból eredő tartozását megszünteti.

A felperes a per során tagadta, hogy a felek ügyvezetői között megállapodás jött létre a vállalkozói díj 6 000 000 Ft-tal történő leszállításáról. Utóbb azonban a felperes a keresetét az eljárás során szerzett igazságügyi szakértői vélemény ismeretében 4 911 151 Ft tőkére és járulékaire leszállította.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 4 911 151 Ft-ot, annak 2001. december 16-tól a kifizetésig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékű késedelmi kamatával és 621 531 Ft perköltséget. A kirendelt igazságügyi építész szakértő - aggálytalannak tartott - kiegészített szakértői véleménye alapján megállapította, hogy a felperes az általa kivitelezett raktárépületben az ipari padlóburkolatot hibásan készítette el, ezért szavatossági felelősség terheli, amelynek keretén belül az alperes - választása szerint - kijavítást, vagy árleszállítást igényelhetett. Az alperes a hiba kijavítását nem kérte.

Az elsőfokú bíróság nem találta bizonyítottnak az alperesnek azt az állítását, hogy a felperessel a vállalkozói díj 6 000 000 Ft-tal történő csökkentésében megállapodott, a ki nem javított hiba miatt.

A megfelelő árleszállítás összegét Ő.J. kiegészített szakértői véleménye alapján a 10% tartalékkeret, a porvédelem és a kiürítés költségei figyelmen kívül hagyásával meghatározott indexált javítási költségből, valamint a nem javítható foltosodás miatti értékcsökkenésnek a felperes terhelő részéből eredően 961 599 Ft-ban állapította meg, amely összeget beszámítva a felperes követelésébe, a különbözet megfizetésére kötelezte az alperest.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az alperes alaptalanul hivatkozott a felperes igényérvényesítésének időelőttiségére, mivel a felek között vitás vállalkozói díj összegét is

magában foglaló végszámlát a felperes már kibocsátotta az alperes felé. Az alperes pedig a végszámlából csak 961 599 Ft megfizetésének visszatartására volt jogosult, ezért a további összeg már 2001. december 15-én esedékessé vált, annak teljesítésével tehát az alperes késedelembe esett, amely miatt a szerződésben kikötött mértékű késedelmi kamattal is tartozik a felperes felé.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan pedig annak hatályon kívül helyezését és új eljárás elrendelését kérte.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, miért nem találta bizonyítottnak a hibás teljesítés miatti árleszállítás tekintetében létrejött megállapodásra vonatkozó állítását. A beszámítási kifogásával kapcsolatos nyilatkozatait fenntartva arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által elfogadott műszaki szakértői vélemény „nem aggálytalan, mert a szakértő nem adott választ mindazokra a kérdésekre, amelyeket a beszámítási kifogásként érvényesített szavatossági, illetve kártérítési" igényében megfogalmazott.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság elutasította az ÁNTSZ helyett ai Állategészségügyi és Élelmiszerügyi Állomás, mint más szakértő kirendelésére irányuló, kellően megindokolt indítványát. Továbbra is szükségesnek és indokoltnak tartotta az ÁNTSZ szakértői véleménye helyett az általa hivatkozott jogszabály szerint 2007. augusztus 1-től az élelmiszeripari üzemek, raktárak felügyeletére hatáskörrel rendelkező hatóság szakértőként történő kirendelését. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság alaptalanul utasította el a más műszaki szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát is. Az alperes a másodfokú tárgyaláson az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése iránti fellebbezési kérelmét azzal is kiegészítette, hogy amennyiben más műszaki szakértő kirendelésére nem kerülne sor, a másodfokú bíróság rendelje el a már beszerzett műszaki szakértői vélemény kiegészítését annak tisztázása céljából, hogy a javítási költségek megállapításakor a szakértő által javasolt évenkénti 15%-os mértékű indexálás továbbra is alkalmazható-e. a kért bizonyítás-kiegészítés elrendelésének hiányában pedig a szakértő által megjelölt 15%-os mérték alkalmazásával kérte a javítási költségnek az ítéletben megállapított összegét módosítani. Az alperes a fellebbezésében sérelmezte a tanúbizonyításra vonatkozó indítványa elutasítását is, amely indítványát fenntartotta a másodfokú eljárás során is.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségeiben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint az alperesnek az ÁNTSZ szakértőként történt kirendelését sérelmező, illetőleg más szakértő kirendelését indítványozó nyilatkozatai alaptalanok. A perbeli jogvita elbírálása szempontjából ugyanis nincs jelentősége annak, hogy a 90/2003. (VII.30.) FVM-ESzCsM. együttes rendeletet 2007. augusztus 1-től hatályon kívül helyezték. A perbeli jogvita elbírálásakor ugyanis még e rendelet kogens szabályai voltak alkalmazandók, amelyek alapján más szakértő sem adhatott volna a jogszabállyal ellentétes tartalmú szakvéleményt. Emellett a felperes hivatkozott arra is, hogy az alperes fellebbezése csupán általánosságokat tartalmaz, nem jelöli meg konkrétan, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének mely rendelkezéseit miért nem tartja helytállónak, és azokat szerinte milyen okok miatt kellene megváltoztatni. A felperes álláspontja szerint az alperes alaptalanul sérelmezte a más műszaki szakértő kirendelése iránti bizonyítási indítványai elutasítását is. Megítélése

szerint az elsőfokú eljárás során beszerzett mindkét szakértői vélemény aggálytalan és nincs szükség az alperes által kért kiegészítésükre sem. A felperes ugyanakkor hangsúlyozta, hogy az alperes a visszatartott vállalkozói díjból 2001. december 15. után az azóta eltelt több mint hét év alatt a hibát már kijavíttathatta volna, a Ptk. 4.§-ába ütköző felróható magatartására ezért alappal nem hivatkozhat.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a vita eldöntéséhez szükséges tényeket illetően a tényállást teljes körűen feltárta és helyesen állapította meg. Helyes volt az a megállapítása is, hogy a perbeli jogvita elbírálásakor nem volt jelentősége annak, hogy időközben az élelmiszeripari üzemek hatósági felügyelete az Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrző Állomás feladatkörébe került, mivel ez a változás nem érintette a megválaszolandó szakkérdést illetően az eseti szakértőként kirendelt ÁNTSZ kompetenciáját. Ezért az alperes ezzel összefüggő bizonyítási indítványának teljesítése valóban nem volt indokolt, annak elutasításával tehát az elsőfokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést.

Alaptalanul állította az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának hiányos voltát is.

Az elsőfokú bíróság ugyanis a Pp. 221.§ (1) bekezdése szerint kellően megindokolta, hogy miért nem találta bizonyítottnak a felek árleszállításban való megállapodására vonatkozó alperesi állítást. Az alperes ezzel összefüggő, általánosságokat tartalmazó fellebbezési hivatkozása pedig nem szolgáltatott alapot az elsőfokú bíróság által figyelembe vett és értékelt bizonyítékok átmérlegelésével és eltérő következtetés levonására.

Az elsőfokú bíróság kellő alapossággal megindokolta az alperes beszámítási kifogására vonatkozóan levont jogi következtetését és az annak tárgyában meghozott döntését is, amelyekkel a Debreceni Ítéltábla is egyetértett.

A fellebbezésben foglaltakkal összefüggésben azonban a másodfokú bíróság rámutat a következőkre:

Az elsőfokú bíróság a felek jogvitájának elbírálásakor helyesen indult ki abból az általános kötelmi jogi jogalkalmazási alapelvből, hogy a szerződésekre a megkötésükkor hatályos jogszabályok rendelkezései az irányadók. Ezért helyesen állapította meg, hogy a felek jogviszonyára a Ptk-nak a 2001. július 16-án hatályban volt szabályai (köztük a hibás teljesítésre vonatkozóan is a Ptk. 305-307.§-ainak a 2003. július 1-jét megelőzően hatályos rendelkezései) voltak az alkalmazandók. A Ptk. 306.§-ának korabeli rendelkezései szerint pedig az alperes, mint megrendelő, a felperes, mint vállalkozó hibás teljesítése esetén szavatossági igényként valóban csak kijavítást, vagy megfelelő árleszállítást kérhetett. Miután az elsőfokú eljárás során a felperes hibás teljesítésére hivatkozó alperes kifejezetten nem kérte a felperesnek a hiba kijavítására kötelezését, a Ptk. 306.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt is, hogy a felperes hibás teljesítése miatt az alperes megfelelő árleszállításra tarthatott igényt. Ezért az alperes beszámítási kifogásával összefüggésben az elsőfokú bíróságnak valóban az indokolt árleszállítás tárgyában kellett határoznia, a hibás teljesítés mibenlétének és mértékének megállapítása után.

Az alperes fellebbezése alapján pedig a másodfokú eljárásban azt kellett vizsgálnia, hogy az elsőfokú bíróság a vállalkozási szerződés nem vitásan hibás teljesítésére tekintettel megfelelő árleszállítás megfizetésére kötelezte-e a felperest.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a hibás teljesítés miatt másodlagosan a hiba kijavításának költségeit kívánta beszámítani a még kiegyenlített vállalkozói díjba. Helyes volt ezért, hogy az elsőfokú bíróság is a kijavítási költségek összegének meghatározására folytatott le szakértői bizonyítást. A Ptk. 306.§ (1) bekezdése szerint azonban az alperes hibás teljesítés esetén a felperestől (választása szerint) kijavítást, vagy árleszállítást kérhetett. A Ptk. 307.§ (1) bekezdése alapján ugyanis az adott esetben az alperes jogszerűen nem igényelhetette az általa elvégzett, illetőleg elvégeztetett kijavítás költségeinek megtérítését, mivel - az etekintetben a felek között nem vitás tényállás szerint - az alperes maga a javítást nem végezte, illetőleg nem végeztette el. A felperes ugyanakkor az alperes felé a kijavítás teljesítését többször is felajánlotta, amelyet az alperes nem tett lehetővé. A hibák kijavítására ezért mindezideig nem került sor. Ebből következően a jelen perben értelemszerűen nem arról kellett döntenie, hogy milyen összegű az a kijavítási költség, amelyre az alperes a felperestől a Ptk. 307.§ (1) bekezdése alapján igényt tarthat, hanem a megfelelő árleszállításról.

A Ptk. 306.§ (1) bekezdésének alkalmazása esetében pedig a megfelelő árleszállítás mértékének meghatározásakor a bíróságnak - a következetes bírósági gyakorlat szerint - a felek szerződéséből és az abban kikötött vállalkozói díjból kiindulva azt kellett vizsgálnia, hogy a teljesítés hibája milyen mértékben sértette a jogosultnak a hibátlan teljesítéshez fűződő érdekét, és ez az érdeksérelem a szerződésben kikötött vállalkozói díj milyen összegű csökkentésével orvosolható. Az ilyen szempontok szerint meghatározott díjleszállítás összegének (mértékének) megállapításakor pedig a hiba kijavításának költsége a dolog forgalmi értékének változása mellett csak a számba jöhető egyik tényező. [BH.1995.212.]

Ennek megfelelően a felperes által érintett raktár padozata hibájának kijavítási költségét a jelen esetben is csak a hibás teljesítés miatti díjleszállítás mértékének meghatározása céljából kellett megállapítani és a fent írt egyéb szempontokkal együtt kellett értékelni. Ennek megfelelően pedig csak az a költség volt figyelembe vehető, amely a szakértő által megállapított hibák szakszerű kijavításával összefüggésben szükségképpen felmerült volna abban az időszakban, amikor a felperes a vállalt javítás elvégzését az alperesnél igazoltan szorgalmazta, azt azonban az alperes számára nem tette lehetővé.

Mindezeket szem előtt tartva az elsőfokú bíróság által elfogadott (kiegészített) igazságügyi szakértői vélemény atekintetben valóban aggályos, hogy a kijavítási költségek 2006. évre vetített indexálására a díjleszállítás összegének meghatározásához nem lett volna szükség. Az irányadó tényállás szerint ugyanis az átadás-átvétel 2001. szeptember 25-én történt meg, a felperes a javítást 2001. december 15-ig vállalta, a javításhoz szükséges munkaterületet azonban számára az alperes még 2004. május 11-én sem biztosította. A felperes azonban nem élt fellebbezéssel a javítási költség számára hátrányos indexált megállapítása miatt. Az alperes pedig mindezekre tekintettel alaptalanul indítványozta a javítási költség időmúlás miatti aktualizálását, amely bizonyítási indítványa teljesítésének egyébként a Pp. 235.§ (1) bekezdése is akadályát képezte volna.

Az elsőfokú bíróság részletesen megindokolta a hibás teljesítéssel összefüggő javításhoz tapadó egyéb költségekre vonatkozó jogi álláspontját és elutasító döntését, amelyekkel a Debreceni Ítéltábla mindenben egyetértett.

Az alperes a fellebbezésében alaptalanul támadta az elsőfokú bíróság ítéletének késedelmi kamatra vonatkozó rendelkezését is, a felperesi igényérvényesítés időelőttiségre történt hivatkozása figyelmen kívül hagyása miatt

A Ptk. 306.§ (4) bekezdése szerinti visszatartási jog ugyanis a felperes részéről követelt vállalkozói díjból csak jogszerű árszállítási igénynek megfelelő összeg esedékességét zárta (zárhatta) ki.

Mindezekre tekintettel a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fenti indokolásbeli kiegészítéssel a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése eredménytelen volt. Ezért maga köteles viselni a másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból eredő saját perköltségét, valamint a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felperes ügyvédi munkadíjból eredő másodfokú perköltségét is, amelynek az Áfa-t is tartalmazó összegét a Debreceni Ítéltábla „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló, módosított 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A.§-a alapján határozta meg.

Az illetékfeljegyzési jogban részesült alperes a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam javára „Az illetékekről” szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74.§ (3) bekezdése alapján alkalmazott a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13.§ (1) bekezdése és a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni.

Debrecen, 2009. január 21.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk. előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos sk. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-